

Identifying Factors Affecting Talent Identification in Grassroots Football in Iran

Saleh Ahmadi

Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Islamic Azad University, Sanandaj.

Hossein Rajabi Noush Abadi *

Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Tehran, Tehran, Iran.

Meisam Allahmoradi

Department of Physical education, Tehran Medical Sciences branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

Talent identification in grassroots football is of particular importance as a foundation for the development of professional players, and identifying the factors affecting it plays a key role in improving educational and management programs. The present study used a qualitative approach and content analysis to identify the factors affecting talent identification in grassroots football. The statistical population included coaches, experts, and managers of grassroots football academies who had significant practical and scientific experience in the field of talent identification. The samples were selected using purposive sampling to include individuals with knowledge, experience, and a deep understanding of the talent identification process in the study. Data were collected through semi-structured interviews and then analyzed using the Brown and Clark (2006) thematic analysis method. This process included open coding, identification of sub-themes and main themes. The results showed that five main themes, individual and family factors, cultural and social factors, educational and coaching factors, organizational and media factors, and infrastructure and economic factors, influence talent identification. The findings indicate that the development of grassroots football requires a comprehensive and multidimensional view and that

* Corresponding Author: horajabi@ut.ac.ir

How to Cite: Ahmadi, S., Rajabi Noush Abadi, H. & Allahmoradi, M. (2026). Identifying Factors Affecting Talent Identification in Grassroots Football in Iran. *New Approaches in Sports Mmanagement*, 14(52), 144-162

simultaneous attention to individual, social, educational and organizational factors can improve the path of talent development and development. These results can help design effective and sustainable talent identification policies and programs at the national and club levels.

Extended Abstract

Introduction

Given the large investments of various countries in the field of grassroots football, the need to develop a scientific and indigenous framework for identifying and developing football talents in Iran is increasingly felt. Such a framework should consider a set of technical, physical, psychological, social, and environmental factors and go beyond one-dimensional approaches. However, in many existing studies, the identification and analysis of the interactions between these factors has not been comprehensively and systematically addressed. This research gap highlights the need for a comprehensive and qualitative study in this field. The present study uses a qualitative approach and content analysis to identify and analyze the factors affecting talent identification in grassroots football. This study, using the experiences and perspectives of coaches, experts, and managers of grassroots football academies, attempts to provide a comprehensive picture of the factors affecting this area and to provide solutions for improving the talent identification process in grassroots football. This study seeks to answer the question: What are the factors affecting talent identification in grassroots football in Iran?

Methods

This research uses a qualitative approach with content analysis to identify in depth and comprehensively the experiences and perspectives of coaches, experts, and managers of grassroots football academies on the factors affecting talent identification. The statistical population includes coaches, experts, and managers of grassroots football academies who have significant practical and scientific experience in the field of talent identification. The number of samples continued until data saturation was reached, and theoretical saturation was achieved with the participation of 19 people in the research. Data were collected through semi-structured interviews. In this research, to ensure the validity and reliability of the data with specific qualitative research criteria, necessary checks were made, including acceptability, transferability, and confirmability. To increase acceptability, participant review methods were used. Data analysis is based on the content analysis method of Brown and Clark (2006).

Results

After conducting 19 interviews with experts, the results were coded and categorized after analyzing the interviews obtained from the research samples. After summarizing, combining, and merging the codes that had common

semantic and conceptual aspects, a total of 71 (open codes) factors affecting talent identification in grassroots football were identified, which were categorized into 15 subcategories and 5 main categories. The results showed that five main themes, individual and family factors, cultural and social factors, educational and coaching factors, organizational and media factors, and infrastructure and economic factors, have an impact on talent identification.

Conclusion

These findings indicate that success in grassroots football talent identification requires a comprehensive and simultaneous look at individual, social, educational, organizational, and infrastructure factors. Talent identification programs that focus solely on one dimension cannot have optimal efficiency and some potential talents may be missed. Simultaneous attention to the individual characteristics of players, family support, cultural environment, quality education and coaching, effective organization, and appropriate infrastructure provides a platform for talent to flourish. This research provides a scientific basis for designing policies, educational programs, and sustainable development of grassroots football, and offers a clear path for future research in this area.

Keywords: Sports Talent Identification, Grassroots Football, Determinant Factors of Talent Identification, Elite Sport Development, Talent Management in Sport.

JEL Classification: Z2, Z20, Z28, M12

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: All ethical principles are considered in this article.

Funding: This research did not receive any grant from funding agencies in the government, governal, public, commercial, or non-profit sectors.

Authors' contribution: All authors equally contributed to preparing this article.

Conflict of interest: The authors declared no conflict of interest.

انجمن علمی مدیریت ورزشی ایران

--- رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی ---

دوره ۱۴، شماره ۵۲، بهار ۱۴۰۵، ۱۴۴-۱۶۲

ntsmj2.issma.ir

<https://doi.org/10.22034/ntsmj.2026.2039053.1102>

مقاله پژوهشی

دریافت: ۱۴۰۳/۶/۵

بازنگری: ۱۴۰۴/۸/۱۸

پذیرش: ۱۴۰۴/۹/۴

انتشار: ۱۴۰۵/۲/۲۶

شناسایی عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه در ایران

گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، کردستان، ایران.

صالح احمدی

گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

حسین رجیبی
نوش آبادی *

گروه تربیت بدنی، واحد علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

میثم الله مرادی

چکیده

استعدادیابی در فوتبال پایه به عنوان زیربنای توسعه بازیکنان حرفه‌ای اهمیت ویژه‌ای دارد لذا شناخت عوامل مؤثر بر آن نقش کلیدی در بهبود برنامه‌های آموزشی و مدیریتی دارد. پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر استعدادیابی در فوتبال پایه از رویکرد کیفی و تحلیل مضمون بهره برده است. جامعه آماری شامل مربیان، کارشناسان و مدیران آکادمی‌های فوتبال پایه بود که تجربه عملی و علمی قابل توجهی در حوزه استعدادیابی داشتند. نمونه‌ها با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند تا افراد دارای دانش، تجربه و درک عمیق از فرآیند استعدادیابی در پژوهش حضور یابند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شد و پس از پیاده‌سازی با روش تحلیل مضمون براون و کلارک (۲۰۰۶) تحلیل گردید. این فرآیند شامل کدگذاری باز، شناسایی مضامین فرعی و اصلی بود. نتایج نشان داد که پنج مضمون اصلی عوامل فردی و خانوادگی، عوامل فرهنگی و اجتماعی، عوامل آموزشی و مربیگری، عوامل سازمانی و رسانه‌ای و عوامل زیرساختی و اقتصادی بر استعدادیابی تأثیرگذار هستند. یافته‌ها حاکی از آن است که توسعه فوتبال پایه نیازمند نگاه جامع و چندبعدی است و توجه همزمان به عوامل فردی، اجتماعی، آموزشی و سازمانی می‌تواند مسیر رشد و پرورش استعدادها را بهبود بخشد. این نتایج می‌توانند به طراحی سیاست‌ها و برنامه‌های استعدادیابی مؤثر و پایدار در سطح ملی و باشگاهی کمک کنند.

کلیدواژه‌ها: استعدادیابی ورزشی، فوتبال پایه، عوامل مؤثر بر استعدادیابی، توسعه ورزش نخبه‌گرا، مدیریت استعداد در ورزش.

طبقه‌بندی JEL: Z2, Z20, Z28, M12

* نویسنده مسئول: horajabi@ut.ac.ir

این مقاله برگرفته از رساله دکتری رشته مدیریت ورزشی است.

مقدمه

فوتبال پایه به عنوان بخش مهمی از صنعت و دانش فوتبال، اهمیت فراوانی دارد زیرا فوتبال پایه یکی از ارکان مهم تربیت بازیکن و پایگاه اصلی پشتوانه سازی تیم های بزرگسالان در رده های سنی مختلف محسوب می شود. به همین دلیل است که در آکادمی های فوتبال پایه در کشورهای پیشرفته، مربیان مجرب و کارآموده در سطوح مختلف با ورزشکاران جوان کار می کنند. فوتبال به عنوان پرطرفدارترین ورزش جهان، نقش کلیدی در توسعه ورزش قهرمانی و ارتقای جایگاه اجتماعی - فرهنگی کشورها ایفا می کند (Williams & Reilly, 2000). یکی از ارکان اصلی موفقیت در فوتبال، شناسایی و پرورش استعدادها در سنین پایه است. تحقیقات نشان می دهد که استعدادیابی علمی و نظام مند می تواند مسیر رشد بازیکنان را بهبود بخشیده و احتمال رسیدن آنان به سطوح حرفه ای را افزایش دهد (Vaeyens, et al. 2008).

استعدادیابی در فوتبال پایه، به عنوان مرحله ای کلیدی در پرورش بازیکنان حرفه ای از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در این فرآیند، شناسایی و پرورش استعدادهای بالقوه، نیازمند توجه به مجموعه ای از عوامل فردی، روان شناختی، اجتماعی، آموزشی و ساختاری است که به صورت پیچیده ای با یکدیگر تعامل دارند. مطالعات متعدد نشان داده اند که موفقیت در استعدادیابی، تنها به توانایی های فنی بازیکنان محدود نمی شود بلکه تحت تأثیر عواملی همچون ویژگی های شخصیتی، حمایت های خانوادگی، محیط اجتماعی، کیفیت آموزش و ساختارهای سازمانی قرار دارد. به عنوان مثال، پژوهش ها نشان داده اند که ویژگی های روان شناختی و اجتماعی بازیکنان، نقش مهمی در شناسایی و توسعه استعدادهای آن ها ایفا می کنند (Gledhill, 2017; Hamzah, et al., 2025). با این حال، استعدادیابی فرآیندی چندبعدی است و تنها به مهارت های فنی محدود نمی شود بلکه عواملی چون ویژگی های فیزیولوژیکی، روان شناختی، اجتماعی، محیطی و حتی فرصت های ساختاری در موفقیت بازیکنان نقش دارند (Reilly, et al., 2000). به عنوان مثال، شواهد نشان می دهد که اثر نسبی سن یکی از چالش های جدی در انتخاب بازیکنان فوتبال پایه است که می تواند موجب کنار گذاشته شدن استعدادهای واقعی شود (Musch & Grondin, 2001).

علاوه بر این، عوامل روان‌شناختی همچون انگیزه، تاب‌آوری و ذهنیت رشد نیز از جمله متغیرهای مهم در تداوم مسیر قهرمانی هستند (MacNamara & Collins, 2015). فوتبال به دلیل گستره مخاطبان، ظرفیت بالای اقتصادی و جایگاه اجتماعی ویژه، در بسیاری از کشورها به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر توسعه فرهنگی و حتی دیپلماسی ورزشی محسوب می‌شود (Holt & Mason, 2000). توسعه پایدار فوتبال حرفه‌ای وابسته به وجود یک نظام علمی و ساختارمند در استعدادیابی پایه است. بدون چنین نظامی، نه تنها منابع انسانی مستعد شناسایی نمی‌شوند بلکه سرمایه‌های مادی و معنوی فوتبال نیز هدر می‌رود (Williams & Reilly, 2000). در ایران، اگرچه فوتبال پایه به عنوان پشتوانه تیم‌های حرفه‌ای شناخته می‌شود اما نظام استعدادیابی آن با چالش‌هایی مانند نبود ساختار منسجم، کمبود معیارهای علمی در انتخاب بازیکنان، فقدان مربیان متخصص در سنین پایه و تمرکز بیش از حد بر نتایج کوتاه‌مدت مسابقات مواجه است (دوستداری و همکاران، ۱۳۹۴؛ اسدی و همکاران، ۱۳۹۶). این وضعیت موجب می‌شود بسیاری از استعدادها بالقوه یا شناسایی نشوند و یا در ادامه مسیر رشد از چرخه فوتبال حرفه‌ای خارج شوند. از منظر اجتماعی نیز، سرمایه‌گذاری بر فوتبال پایه می‌تواند علاوه بر ارتقای سطح کیفی ورزش، در کاهش آسیب‌های اجتماعی، تقویت نشاط جوانان و افزایش سرمایه اجتماعی نقش ایفا کند (Bailey, et al., 2010). به همین دلیل، شناسایی علمی و دقیق عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه در ایران ضرورتی دوچندان دارد زیرا نتایج آن می‌تواند راهنمای سیاست‌گذاران ورزشی، فدراسیون‌ها، باشگاه‌ها و مربیان برای طراحی برنامه‌های هدفمند، بهینه‌سازی منابع و تربیت نسل آینده فوتبالیست‌های حرفه‌ای کشور باشد.

مطالعات نشان داده‌اند که ویژگی‌هایی مانند سرعت، استقامت و توان بدنی از معیارهای رایج در انتخاب بازیکنان هستند (Emmonds, et al., 2020). با این حال، بلوغ زیستی و اثر سن نسبی باعث می‌شود که برخی بازیکنان صرفاً به دلیل رشد زودرس انتخاب شوند (Malina, et al., 2015). توانایی‌های فنی مانند پاس، دریبل، کنترل توپ و مهارت‌های تاکتیکی همچون تصمیم‌گیری سریع در موقعیت‌های بازی عوامل مهمی در تمایز بازیکنان نخبه از نیمه‌نخبه هستند (Musch & Grondin, 2001; Abate Daga, et al., 2024). ویژگی‌هایی مانند انگیزه، پشتکار و تاب‌آوری از عوامل مهم در موفقیت‌های بلندمدت

هستند. مطالعه کلی^۱ و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که بازیکنان نخبه سطح بالاتری از خودتنظیمی و انگیزه درونی دارند. همچنین نتایج مک‌نامارا و کالینز^۲ (۲۰۱۵) نشان داد که ویژگی‌های روان‌شناختی در پیش‌بینی آینده ورزشی بازیکنان به اندازه عوامل فیزیکی اهمیت دارند. تصمیم‌های مربیان در انتخاب بازیکنان نقش مهمی ایفا می‌کند اما این قضاوت‌ها گاهی دچار سوگیری می‌شوند. فوهره^۳ و همکاران (۲۰۲۲) نشان دادند که ترکیب نگاه مربی با چک‌لیست‌های ساختاریافته، دقت انتخاب را افزایش می‌دهد. محیط خانواده، دسترسی به امکانات، ساختار باشگاه‌ها و سیاست‌های فدراسیون از عوامل محیطی تأثیرگذار هستند. ایموندز^۴ و همکاران (۲۰۲۰) نیز تأکید کرده‌اند که فرصت‌های تمرینی و حمایت اجتماعی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم رشد استعداد در فوتبال پایه محسوب می‌شوند. با توجه به ادبیات جهانی و داخلی، می‌توان گفت که استعدادیابی فوتبال پایه فرآیندی چندبعدی است. در ایران، هنوز کمبود مطالعات طولی، استانداردهای ابزارها و توجه به اثر بلوغ زیستی احساس می‌شود. پژوهش حاضر تلاش می‌کند با مرور و شناسایی این عوامل، مدل جامع‌تری برای استعدادیابی فوتبال پایه ارائه دهد.

از سوی دیگر، با توجه به سرمایه‌گذاری‌های کلان کشورهای مختلف در حوزه فوتبال پایه، نیاز به تدوین چارچوبی علمی و بومی برای شناسایی و پرورش استعدادهای فوتبالی در ایران بیش‌ازپیش احساس می‌شود. چنین چارچوبی باید مجموعه‌ای از عوامل فنی، فیزیکی، روان‌شناختی، اجتماعی و محیطی را مدنظر قرار دهد و از رویکردهای تک‌بعدی فراتر رود. با این حال، در بسیاری از پژوهش‌های موجود، به صورت جامع و سیستماتیک به شناسایی و تحلیل تعاملات میان این عوامل پرداخته نشده است. این خلا پژوهشی، ضرورت انجام تحقیقی جامع و کیفی را در این حوزه نمایان می‌سازد. پژوهش حاضر با استفاده از رویکرد کیفی و تحلیل مضمون، به شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر استعدادیابی در فوتبال پایه می‌پردازد. این تحقیق با بهره‌گیری از تجربیات و دیدگاه‌های مربیان، کارشناسان و مدیران آکادمی‌های فوتبال پایه، تلاش می‌کند تا تصویری جامع از عوامل مؤثر در این حوزه ارائه دهد و راهکارهایی برای بهبود فرآیند استعدادیابی در فوتبال پایه ارائه نماید. این تحقیق

-
1. Kelly
 2. MacNamara & Collins
 3. Fuhre
 4. Emmonds

درصدد پاسخگویی به این سؤال است که عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه در ایران کدامند؟

روش

این پژوهش از رویکرد کیفی با تحلیل مضمون بهره می‌برد تا تجربه‌ها و دیدگاه‌های مربیان، کارشناسان و مدیران آکادمی‌های فوتبال پایه در مورد عوامل مؤثر بر استعدادیابی به صورت عمیق و جامع شناسایی شود. تحلیل مضمون امکان استخراج کدهای باز، مضامین فرعی و مضامین اصلی را فراهم می‌کند و برای شناسایی عوامل پیچیده و چندبعدی بسیار مناسب است. جامعه آماری شامل مربیان، کارشناسان و مدیران آکادمی‌های فوتبال پایه است که تجربه عملی و علمی قابل توجهی در حوزه استعدادیابی دارند. این افراد به دلیل درگیر بودن مستقیم در فرآیند شناسایی و پرورش استعدادها، منابع غنی اطلاعاتی برای پژوهش فراهم می‌کنند. نمونه‌ها با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند تا افرادی با تجربه، دانش و درک عمیق از استعدادیابی در پژوهش حضور داشته باشند. معیارهای انتخاب شامل حداقل سه سال تجربه مربیگری یا مدیریت در فوتبال پایه و فعالیت در باشگاه‌ها یا آکادمی‌های معتبر است. تعداد نمونه تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه یافت و با مشارکت ۱۹ نفر در تحقیق اشباع نظری حاصل شد.

داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شد. سؤالات مصاحبه به گونه‌ای طراحی شدند که تجربه شخصی، دیدگاه‌ها و مشاهدات مربیان و کارشناسان درباره عوامل مؤثر بر استعدادیابی را پوشش دهند. هر مصاحبه به صورت صوتی ضبط و سپس در تحلیل وارد شد. گفتنی است که تمامی شرکت‌کنندگان با اطلاع کامل و رضایت آگاهانه در پژوهش مشارکت کردند. هویت افراد محرمانه نگه داشته شد و داده‌ها تنها برای اهداف پژوهش استفاده شد. در این پژوهش برای اطمینان از روایی و پایایی داده‌ها با معیارهای خاص پژوهش کیفی بررسی‌های لازم شامل مقبولیت، انتقال‌پذیری و قابلیت تأیید صورت گرفته است. جهت افزایش مقبولیت از روش‌های بازنگری توسط شرکت‌کنندگان استفاده شد. تحلیل داده‌ها براساس روش تحلیل مضمون براون و کلارک^۱ (۲۰۰۶) انجام می‌شود و شامل مراحل آشنایی با داده‌ها (خواندن و بازخوانی متن مصاحبه‌ها)، تولید کدهای اولیه

1. Braun & Clarke

(کدگذاری باز)، جستجوی مضامین فرعی و اصلی، بازنگری و تصحیح مضامین، تعریف و نام‌گذاری مضامین، گزارش‌دهی نتایج و ارائه نمودارها یا جداول ساختاریافته است.

یافته‌ها

با توجه به اطلاعات به دست آمده از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه تحت بررسی در جدول ۱، بیشترین نمونه‌های تحقیق در مقطع سنی بیش از ۴۰ سال قرار دارند که شامل ۸ نفر (۴۲ درصد) هستند. بیشتر نمونه‌های تحقیق براساس مقطع تحصیلی دکتری (۴۷ درصد) و ورزشکار و مربی (۳۲ درصد) بودند.

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

متغیر	ویژگی جمعیت‌شناختی	فراوانی	درصد فراوانی
رده سنی	کمتر از ۳۰ سال	۱	۵٪
	۳۰ تا ۳۵ سال	۴	۲۱٪
	۳۶ تا ۴۰ سال	۶	۳۲٪
	۴۰ سال به بالا	۸	۴۲٪
وضعیت شغلی	مربیان پایه	۹	۴۸٪
	کارشناسان پایه	۵	۲۶٪
	مدیران پایه	۵	۲۶٪
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۴	۲۱٪
	کارشناسی ارشد	۶	۳۲٪
	دکتری	۹	۴۷٪

مأخذ: یافته‌های پژوهش

پس از انجام ۱۹ مصاحبه با متخصصین، نتایج بعد از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های اخذ شده از نمونه‌های پژوهش، کدگذاری و دسته‌بندی شد. پس از تلخیص، تلفیق و ادغام کدهایی که به لحاظ معنایی و مفهومی دارای وجه مشترک بودند در مجموع ۷۱ (کد باز) عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه شناسایی شد. این عوامل در ۱۵ مقوله فرعی و ۵ مقوله اصلی به شرح زیر در جدول ۲ دسته‌بندی شدند.

جدول ۲. عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه

مضمون اصلی	مضمون فرعی	کدهای باز
سرعت و چابکی	ویژگی‌های جسمانی و فنی	
قدرت بدنی		
استقامت		
هماهنگی حرکتی		
مهارت کنترل توپ و پاس		
تکنیک شوت و دریبل		
انگیزه و علاقه به فوتبال	ویژگی‌های روان‌شناختی و شناختی	عوامل فردی و خانوادگی
اعتماد به نفس داشتن		
هوش بازی و قدرت تصمیم‌گیری		
تمرکز و توجه بالا		
داشتن پشتکار و سخت‌کوشی		
حمایت عاطفی والدین		
تشویق پدر و مادر	حمایت خانواده	
الگوهای ورزشی در خانواده		
همراهی والدین در مسابقات و تمرینات		
فشار بیش‌ازحد خانواده		
ارزش و اهمیت فوتبال در جامعه		
پذیرش ورزش به‌عنوان مسیر حرفه‌ای		
نگرش مثبت یا منفی والدین و مربیان به فوتبال	نگرش جامعه به فوتبال پایه	
تمایل جامعه به حمایت از ورزش نوجوانان		
انگیزه گرفتن از هم‌بازی‌ها		
فشار گروه همسالان برای پیشرفت یا ترک ورزش		
رقابت و همکاری با همسالان		
فوتبال بازی کردن دوستان		
همکلاسی‌های فوتبالی داشتن	تأثیر همسالان و دوستان	
حضور الگوهای ورزشی		
انتظارهای فرهنگی از کودکان و نوجوانان		
نقش جنسیت و محدودیت‌های فرهنگی		
	فرهنگ و هنجارهای اجتماعی	

مضمون اصلی	مضمون فرعی	کدهای باز
تبعیض یا فرصت برابر برای بازیکنان		
الگوسازی از فوتبالیست‌های حرفه‌ای		
تحصیلات و دوره‌های تخصصی		
مربیگری		
سابقه کاری و تجربه عملی در فوتبال	دانش و تجربه مربیان	
پایه		
توانایی در شناسایی و پرورش استعدادها		
آشنایی با مسائل بازیکنان پایه		
ایجاد اعتماد و انگیزه در بازیکنان		
تعامل مثبت با والدین و مدیریت		
انتظارات	مهارت ارتباطی مربی	عوامل آموزشی و مربیگری
حل تعارضات و مشکلات تیم		
سبک انگیزشی و تشویقی مربی		
برنامه‌ریزی منظم تمرینات		
ارزیابی مهارت‌ها و پیشرفت بازیکنان		
شناسایی نقاط ضعف و قدرت بازیکنان		
در نظر گرفتن رویکرد فردمحور یا	فرآیندهای آموزشی مناسب	
تیم‌محور		
تمرینات فنی و تاکتیکی متناسب با سن و		
سطح بازیکن		
استفاده از بازخورد و تحلیل بازی		
وجود برنامه‌های استعدادیابی و مسیر		
توسعه بازیکن		
قوانین و مقررات باشگاه و فدراسیون	ساختار و سیاست‌های باشگاه و فدراسیون	
حمایت و نظارت فدراسیون از باشگاه‌ها		
هماهنگی بین آکادمی‌ها و باشگاه‌ها		
وجود لیگ منظم و باکیفیت		عوامل سازمانی و رسانه‌ای
مهم بودن آکادمی برای باشگاه		
مدیریت حرفه‌ای و کارآمد باشگاه		
ارزش‌گذاری به توسعه بلندمدت بازیکنان	فرهنگ و مدیریت سازمانی	
پایه		

مضمون اصلی	مضمون فرعی	کدهای باز
انگیزه‌دهی و پاداش به مربیان و بازیکنان پایه		
تعریف فرآیند رشد بازیکن پایه		
اطلاع‌رسانی درباره مسابقات و تورنمنت‌ها		
پوشش رسانه‌ای تیم‌ها و بازیکنان پایه	رسانه‌ها و آگاهی بخشی	
پوشش شبکه‌های اجتماعی		
تبلیغ فوتبال پایه در رسانه‌ها		
زمین تمرین مناسب و استاندارد		
ابزار و تجهیزات فنی مناسب	امکانات و تجهیزات ورزشی	
دسترسی به سالن‌ها و فضاهای سرپوشیده		
تجهیزات پزشکی و فیزیوتراپی مطلوب		
تخصیص بودجه برای آموزش مربیان و بازیکنان		
سرمایه‌گذاری باشگاه و فدراسیون	بودجه و منابع مالی	عوامل زیرساختی و اقتصادی
حمایت مالی اسپانسرها		
برگزاری اردوهای ورزشی		
هزینه برای کمپ‌های تابستانی		
توسعه آکادمی آنلاین		
سیستم ثبت اطلاعات و پایگاه داده بازیکنان	توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات	
استفاده از فناوری‌های تحلیل عملکرد		
دسترسی به آموزش‌های آنلاین و منابع دیجیتال		

مأخذ: یافته‌های پژوهش

در ادامه پس از تلخیص، تلفیق و ادغام کدهایی که به لحاظ معنایی و مفهومی دارای وجه مشترک بودند مقوله‌های اصلی و فرعی استعدادیابی فوتبال پایه به صورت تماتیک ارائه شده است.

شکل ۱. عوامل مؤثر بر استعدادیابی فوتبال پایه

مأخذ: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر استعدادیابی در فوتبال پایه، از طریق رویکرد کیفی و تحلیل مضمون انجام شد. یافته‌ها نشان داد که استعدادیابی یک فرآیند چندبعدی و پیچیده است که تحت تأثیر پنج دسته عامل اصلی قرار دارد. عوامل فردی و خانوادگی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در استعدادیابی فوتبال پایه شناخته می‌شوند. ویژگی‌های جسمانی و فنی بازیکنان مانند سرعت، قدرت بدنی، هماهنگی حرکتی و مهارت‌های تکنیکی، نقش مستقیم در شناسایی استعدادها دارند و اساس برنامه‌ریزی تمرینات را شکل می‌دهند (Vaeyens, et al., 2008). علاوه بر این، ویژگی‌های روان‌شناختی و شناختی مانند انگیزه، پشتکار، اعتماد به نفس و کنترل هیجان، می‌توانند توانایی بازیکن را در مواجهه با چالش‌ها و شرایط فشار افزایش دهند و موفقیت بلندمدت را تضمین کنند (MacNamara & Collins, 2015). نقش خانواده نیز در این فرآیند غیرقابل انکار است. حمایت عاطفی، تشویق و فراهم آوردن منابع مالی و امکانات برای آموزش، باعث افزایش انگیزه و استمرار در فعالیت‌های ورزشی می‌شود (Côté, 1999). از سوی دیگر، فشار بیش از حد خانواده

ممکن است اثر منفی بر عملکرد و رشد روانی بازیکن داشته باشد و به خستگی یا انصراف منجر شود. عوامل مرتبط با سبک زندگی و سلامت نیز جزء این مضمون قرار می‌گیرند. تغذیه مناسب، خواب کافی و تعادل بین تحصیل و ورزش، پایه‌های سلامت جسمی و ذهنی بازیکن را شکل می‌دهند و عملکرد او را بهبود می‌بخشند. موفقیت در استعدادیابی فوتبال پایه نیازمند توجه همزمان به ویژگی‌های فردی بازیکن و حمایت‌های خانوادگی است. ویژگی‌های جسمانی و روانی بازیکن به همراه نقش فعال خانواده، انگیزه و پشتکار را تقویت می‌کنند و بستر مناسبی برای رشد استعدادها فراهم می‌آورند. بنابراین، برنامه‌های استعدادیابی باید به صورت جامع و فردمحور طراحی شوند و خانواده‌ها به عنوان شریک کلیدی در فرآیند تربیت بازیکن دیده شوند.

عوامل فرهنگی و اجتماعی نقش قابل توجهی در فرآیند استعدادیابی فوتبال پایه دارند. محیط اجتماعی و فرهنگی بازیکن، شامل هنجارها، ارزش‌ها، نگرش‌ها و باورهای جامعه نسبت به ورزش، می‌تواند انگیزه و تعهد بازیکن را تحت تأثیر قرار دهد (Baker, et al., 2003). در جوامعی که ورزش و فوتبال پایه ارزشمند تلقی می‌شوند، بازیکنان تمایل بیشتری برای سرمایه‌گذاری زمان و انرژی در تمرینات نشان می‌دهند. نقش همسالان و دوستان نیز در رشد بازیکنان مهم است. حمایت و انگیزه‌بخشی دوستان و هم‌تیمی‌ها می‌تواند انگیزه تمرینی و رقابتی بازیکن را افزایش دهد در حالی که فشارهای اجتماعی یا مقایسه‌های منفی ممکن است موجب استرس و کاهش عملکرد شود (Fraser-Thomas, et al., 2005). فرهنگ خانوادگی و جامعه نیز تعیین‌کننده است. خانواده‌هایی که ارزش ورزش را می‌دانند و تعامل اجتماعی با محیط‌های ورزشی دارند، احتمال موفقیت بازیکنان را افزایش می‌دهند. به علاوه، انتظارات اجتماعی و رسانه‌ای با توجه به نحوه مدیریت آن توسط بازیکنان و مربیان می‌تواند فشار روانی ایجاد کند یا انگیزه‌بخش باشد. عوامل فرهنگی و اجتماعی به عنوان چارچوب حمایتی یا محدودکننده، بر انگیزه، رفتار و پیشرفت بازیکنان تأثیر مستقیم دارند. بنابراین، موفقیت در استعدادیابی فوتبال پایه نیازمند توجه به محیط فرهنگی و اجتماعی بازیکن و ایجاد حمایت‌های اجتماعی و انگیزشی مناسب است. برنامه‌های توسعه فوتبال پایه باید با درک عمیق از زمینه فرهنگی و اجتماعی بازیکنان طراحی شوند تا استعدادها به صورت بهینه شکوفا شوند.

عوامل آموزشی و مربیگری یکی از حیاتی‌ترین مؤلفه‌ها در فرآیند استعدادیابی فوتبال پایه هستند. کیفیت آموزش و روش‌های مربیگری نقش مستقیم در رشد مهارت‌های فنی، تاکتیکی و روانی بازیکنان دارند (Ford, et al., 2012). مربیان حرفه‌ای با بهره‌گیری از برنامه‌های آموزشی ساختاریافته و تمرینات هدفمند می‌توانند استعدادها را شناسایی و بهبود دهند. سبک‌های مربیگری و ارتباط مربی با بازیکن نیز اهمیت بالایی دارد. مربیانی که توانایی ایجاد انگیزه، اعتماد و بازخورد مثبت دارند، می‌توانند عملکرد بازیکنان را ارتقا و تمایل آن‌ها را به ادامه مسیر ورزشی افزایش دهند (Cushion, et al., 2003). در مقابل، سبک‌های مربیگری خشک یا تنبیهی ممکن است باعث کاهش انگیزه و افزایش ترک ورزش شود. برنامه‌ریزی آموزشی و ارزیابی مستمر بازیکنان از دیگر مؤلفه‌های کلیدی است. استفاده از سیستم‌های ارزیابی عملکرد، ثبت پیشرفت و بازخورد منظم، به مربیان کمک می‌کند تا بازیکنان با پتانسیل بالا را شناسایی کنند و مسیر توسعه آن‌ها را بهینه کنند (Williams & Reilly, 2000). موفقیت استعدادیابی فوتبال پایه تا حد زیادی به کیفیت آموزش و مربیگری وابسته است. مربیان نقش اصلی در شناسایی، پرورش و حفظ انگیزه بازیکنان دارند و برنامه‌های آموزشی باید براساس بهترین شیوه‌های مربیگری و ارزیابی مستمر طراحی شوند تا استعدادها به حداکثر رشد خود برسند.

عوامل سازمانی و رسانه‌ای به‌عنوان یک بستر حمایتی یا محدودکننده، نقش مهمی در استعدادیابی فوتبال پایه دارند. سازماندهی آکادمی‌ها و باشگاه‌ها، شامل سیاست‌های مدیریتی، ساختار تصمیم‌گیری، منابع انسانی و پشتیبانی مالی، تأثیر مستقیمی بر کیفیت آموزش و فرصت‌های توسعه بازیکنان دارد (Balyi & Hamilton, 2004). آکادمی‌های دارای ساختار منسجم و سیاست‌های مشخص، محیطی پایدار و انگیزشی برای پرورش استعدادها فراهم می‌کنند. نقش رسانه‌ها نیز قابل توجه است. رسانه‌ها با پوشش خبری، تبلیغات و بازتاب دستاوردها، می‌توانند انگیزه بازیکنان را افزایش دهند و توجه جامعه و سرمایه‌گذاران را به فوتبال پایه جلب کنند. از طرف دیگر، فشار رسانه‌ای و مقایسه‌های نادرست می‌تواند موجب استرس و کاهش عملکرد شود (Relvas, et al., 2010). تأمین منابع و زیرساخت‌های سازمانی، شامل امکانات تمرینی، دسترسی به مربیان مجرب و تجهیزات ورزشی، به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی سازمانی شناخته می‌شوند. فقدان منابع کافی، برنامه‌ریزی مربیان و توسعه بازیکنان را محدود می‌کند و موجب کاهش اثربخشی

فرآیند استعدادیابی می‌شود. سازماندهی حرفه‌ای و مدیریت کارآمد آکادمی‌ها همراه با پوشش رسانه‌ای مناسب، محیطی انگیزشی و حمایت‌کننده برای بازیکنان فراهم می‌کند. برای موفقیت استعدادیابی، ضروری است که سیاست‌های سازمانی و رسانه‌ای به گونه‌ای طراحی شوند که هم حمایت‌کننده باشند و هم فشارهای منفی احتمالی را کاهش دهند.

عوامل زیرساختی و اقتصادی نقش تعیین‌کننده‌ای در استعدادیابی فوتبال پایه دارند. زیرساخت‌های فیزیکی و تجهیزات ورزشی شامل زمین‌های تمرین، سالن‌ها، تجهیزات فنی و امکانات پزشکی، محیطی مناسب برای رشد و توسعه بازیکنان فراهم می‌کند. فقدان این زیرساخت‌ها محدودیت‌هایی در تمرین، ارزیابی و پرورش استعدادها ایجاد می‌کند (Holt, et al., 2011). منابع مالی و سرمایه‌گذاری نیز به‌عنوان عامل حیاتی شناخته می‌شوند. بودجه کافی برای استخدام مربیان مجرب، تأمین تجهیزات، سفرهای مسابقه‌ای و برنامه‌های آموزشی، موجب ارتقای کیفیت استعدادیابی می‌شود. عدم تأمین منابع مالی مناسب می‌تواند باعث کاهش انگیزه مربیان و بازیکنان و محدودیت فرصت‌های آموزشی شود (Unnithan, et al., 2012). علاوه بر این، دسترسی به فناوری و سیستم‌های تحلیلی مدرن، مانند نرم‌افزارهای ارزیابی عملکرد و پایش فیزیولوژیک، به مربیان کمک می‌کند تا بازیکنان با پتانسیل بالا را بهتر شناسایی کنند و برنامه‌های تمرینی بهینه طراحی نمایند. وجود زیرساخت‌های مناسب و سرمایه‌گذاری مالی کافی، بستر لازم برای شناسایی و پرورش استعدادها در فوتبال پایه را فراهم می‌کند. بنابراین، توسعه فوتبال پایه نیازمند برنامه‌ریزی اقتصادی و سرمایه‌گذاری هدفمند است تا فرصت‌های آموزشی، تمرینی و رقابتی برای بازیکنان فراهم شود و استعدادها بالقوه به حداکثر رشد خود برسند.

این یافته‌ها نشان می‌دهند که موفقیت در استعدادیابی فوتبال پایه، نیازمند نگاه جامع و هم‌زمان به عوامل فردی، اجتماعی، آموزشی، سازمانی و زیرساختی است. برنامه‌های استعدادیابی که صرفاً بر یک بعد تمرکز می‌کنند، نمی‌توانند بازدهی بهینه داشته باشند و ممکن است برخی استعدادها بالقوه از دست بروند. توجه هم‌زمان به ویژگی‌های فردی بازیکنان، حمایت خانواده، محیط فرهنگی، آموزش و مربیگری با کیفیت، سازماندهی مؤثر و زیرساخت‌های مناسب، بستر شکوفایی استعدادها را فراهم می‌کند. این پژوهش، پایه‌ای علمی برای طراحی سیاست‌ها، برنامه‌های آموزشی و توسعه پایدار فوتبال پایه فراهم می‌آورد و مسیر مشخصی برای پژوهش‌های آینده در این حوزه ارائه می‌دهد.

تعارض منافع

در این پژوهش، تعارض منافع وجود ندارد.

سپاسگزاری

پژوهش حاضر مرهون همکاری مربیان، کارشناسان و مدیران آکادمی‌های فوتبال پایه است که در تکمیل مصاحبه‌ها، کمک شایان توجهی نمودند. پژوهشگران از این همکاری، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایند.

ORCID

Saleh Ahmadi

<https://orcid.org/0000-0002-4110-9366>

Hossein Rajabi Noush Abadi

<http://orcid.org/0000-0002-7948-1446>

Meisam Allahmoradi

<http://orcid.org/0000-0002-4727-6966>

منابع

- اسدی، نوید، گودرزی، سجادی، سیدنصرالله و علی دوست قهفرخی، ابراهیم. (۱۳۹۶). بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران. *رویکردهایی نوین در مدیریت ورزشی*، ۵(۱۸)، ۲۳-۳۲.
- دوستداری، سجادی، اشرف گنجویی، فریده و سهیلی، بهزاد. (۱۳۹۴). بررسی مشکلات استعدادیابی فوتبال. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۷(۴)، ۶۲۱-۶۳۵.

References

- Abate Daga, F., Allois, R., Abate Daga, M., Veglio, F. & Agostino, S. (2024). Coaches' subjective perceptions and physical performance: key factors in youth football talent identification—an exploratory study. *Education Sciences*, 14(12), 1-14.
- Asadi, N., Goudarzi, M., Sajadi, S.N. & Alidoust Ghahfarrokhi, E. (2017). An investigation of the obstacles to talent identification in sports in Iran. *New Tends in Sport Management*, 5(18), 23-32. [In Persian].
- Bailey, R., Collins, D., Ford, P., MacNamara, A., Toms, M. & Pearce, G. (2010). Participant development in sport: An academic review. *Sports Coach UK*.
- Baker, J., Côté, J. & Abernethy, B. (2003). Sport-specific practice and the development of expert decision-making in team ball sports. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15(1), 12-25.
- Balyi, I. & Hamilton, A. (2004). Long-term athlete development: Trainability in childhood and adolescence. *Olympic Coach*, 16(1), 4-9.

- Côté, J. (1999). The influence of the family in the development of talent in sport. *The Sport Psychologist*, 13(4), 395–417.
- Cushion, C.J., Armour, K.M. & Jones, R.L. (2003). Coach education and continuing professional development: Experience and learning to coach. *Ouest*, 55(3), 215-230.
- Doostdari, S., Ashraf Ganjoui, F. & Soheily, B. (2015). A survey of football talent identification problems. *Sport Management Journal*, 7(4), 621-635. [In Persian].
- Emmonds, S., Scantlebury, S., Murray, E., Turner, L., Robsinon, C. & Jones, B. (2020). Physical characteristics of elite youth female soccer players characterized by maturity status. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 34(8), 2321-2328
- Ford, P.R., Yates, I. & Williams, A.M. (2012). An analysis of practice activities and instructional behaviors used by youth soccer coaches during practice: Exploring the link between science and application. *Journal of Sports Sciences*, 30(15), 1673–1684.
- Fraser-Thomas, J., Côté, J. & Deakin, J. (2005). Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 10(1), 19–40.
- Fuhre, J., Øygaard, A. & Sæther, S.A. (2022). Coaches' criteria for talent identification of youth male soccer players. *Sports*, 10(2), 14.
- Gledhill, A., Harwood, C. & Forsdyke, D. (2017). Psychosocial factors associated with talent development in football: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise*, 31, 93-112.
- Hamzah, N., Karim, Z., Yaakop, N., Akbar, A. & Lee, J.L.F. (2025). Key factors influencing talent development in youth football: a systematic literature review. *Retos*, 62, 948-957.
- Holt, N.L., Neely, K.C., Slater, L.G., Camiré, M., Côté, J., Fraser-Thomas, J., MacDonald, D.J. & Tamminen, K.A. (2011). A grounded theory of positive youth development through sport based on results from a qualitative meta-study. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 4(1), 1–28.
- Holt, R. & Mason, T. (2000). *Sport in Britain: 1945-2000*. Oxford: Blackwell.
- Kelly, A.L., Williams, C.A., Jackson, D.T., Turnnidge, J., Reeves, M.J., Dugdale, J.H. & Wilson, M.R. (2024). Exploring the role of socioeconomic status and psychological characteristics on talent development in an English soccer academy. *Science and Medicine in Football*, 8(3), 251-259.
- MacNamara, A. & Collins, D. (2015). Profiling, exploiting, and countering psychological characteristics in talent identification and development. *The Sport Psychologist*, 29(1), 73-81.
- Malina, R.M., Rogol, A.D., Cumming, S.P., e Silva, M.J.C. & Figueiredo, A.J. (2015). Biological maturation of youth athletes: assessment and implications. *British Journal of Sports Medicine*, 49(13), 852-859.

- Musch, J. & Grondin, S. (2001). Unequal competition as an impediment to personal development: A review of the relative age effect in sport. *Developmental Review*, 21(2), 147-167.
- Reilly, T., Williams, A.M., Nevill, A. & Franks, A. (2000). A multidisciplinary approach to talent identification in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 695-702.
- Relvas, H., Littlewood, M., Nesti, M., Gilbourne, D. & Richardson, D. (2010). Organizational structures and working practices in elite European professional football clubs: Understanding the relationship between youth and professional domains. *European Sport Management Quarterly*, 10(2), 165-187.
- Unnithan, V., White, J., Georgiou, A., Iga, J. & Drust, B. (2012). Talent identification in youth soccer. *Journal of Sports Sciences*, 30(15), 1719-1726.
- Vaeyens, R., Lenoir, M., Williams, A.M. & Philippaerts, R.M. (2008). Talent identification and development programmes in sport. *Sports Medicine*, 38(9), 703-714.
- Williams, A.M. & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 657-667.